

UNIVERSITAS CAROLINA PRAGENSIS
Univerzita Karlova v Praze
Fakulta sociálních věd
Smetanovo nábřeží 6
110 10 Praha 1
Telefon 222 112 111

Institut politologických studií
PhDr. Petr Just
U Kříže 8-10
158 00 Praha 5
Telefon: 251 080 260, 251 080 261
Fax: 251 080 265
E-mail: just@fsv.cuni.cz

Posudek vedoucího bakalářské práce **Vztahy mezi prezidentem a premiérem v politickém systému Slovenska**, autorka: Klára Marková, IPS FSV UK, letní semestr 2006/2007

Bakalářská práce Kláry Markové se zabývá tématem, které doposud nebylo takto komplexně zpracováno. Už z tohoto pohledu je nutno považovat práci za přínosnou. Hlavním tématem je pohled na vztahy mezi dvěma aktéry exekutivní složky moci na Slovensku, prezidentem a premiérem. Téma pojímá z teoretického i praktického úhlu. Práce je rozdělena do tří logických celků.

V první se věnuje obecně problematice vztahů mezi jednotlivými složkami výkonné moci v různých formách vlády. Všíhá si charakteristik postavení exekutivních aktérů v prezidentském, poloprezidentském a parlamentním systému, přičemž využívá klasických typologií, klasifikací a charakteristik Giovanni Sartoriho, Maurice Duvergera, z českých pak Miroslava Nováka. Následně autorka správně zařazuje Slovensko mezi parlamentní systémy, byť bývá někdy díky přímé volbě prezidenta zařazováno mezi systémy poloprezidentské. Slovensko podle autorky „splňuje základní podmínky parlamentarismu jako jsou kreační závislost zákonodárné a výkonné moci, kdy se legitimita parlamentu a vlády odvozuje od jediného zdroje, a to parlamentních voleb.“ Zdůrazňuje „zodpovědnost vlády parlamentu, kdy má parlament pravomoc vyslovit vládě anebo i jednotlivým ministrům nedůvěru.“ (s. 10-11).

Ve druhé části se věnuje slovenskému ústavnímu systému. Vymezuje zde postavení a pravomoci prezidenta a vlády a vztahy mezi nimi tak, jak je upravuje Ústava SR a další klíčové normy. V této části přitom vychází z legislativní úpravy vztahů, tedy z toho, „jak by to mělo být“ nebo jak si ústavodárce představoval, že by to mělo být. Velkou pozornost věnuje přirozeně procesu prosazení přímé volby prezidenta a tomu, jak se tato změna dotkla postavení a pravomocí prezidenta. Věnuje se technickým i politickým důvodům, které vedly ke změně způsobu volby prezidenta, stejně jako důvodům výběru a prosazení nového způsobu volby prezidenta. Autorka na příkladu Slovenska dokládá, že změna způsobu volby prezidenta nemusí být nezbytně spojena s výrazným posílením prezidentových pravomocí, jak se často uvádí. I po této změně zůstal prezident relativně slabým aktérem politického systému.

Třetí část je koncipovaná jako případová studie, resp. dvě případové studie. Postavení obou složek exekutivy v systému bylo v průběhu většiny 90. let a přelomu století ovlivňováno nejen legislativní úpravou, ale rovněž osobními vlastnostmi vykonavatelů těchto funkcí, osobními vztahy mezi nimi či rozdílným pojetím funkcí. Z tohoto pohledu tak budilo největší pozornost „společné vládnutí“ prezidenta Michala Kováče a premiéra Vladimíra Mečiara. Druhou případovou studií pak je vztah prezidenta Rudolfa Schustera s premiérem Mikulášem Dzurindou. Výkon jejich funkcí a vztahů v praxi konfrontuje s teoretickým vymezením pravomocí a ústavním vymezením vzájemných vztahů.

UNIVERSITAS CAROLINA PRAGENSIS

Univerzita Karlova v Praze
Fakulta sociálních věd
Smetanovo nábřeží 6
110 10 Praha 1
Telefon 222 112 111

Institut politologických studií

PhDr. Petr Just
U Kříže 8-10
158 00 Praha 5
Telefon: 251 080 260, 251 080 261
Fax: 251 080 265
E-mail: just@fsv.cuni.cz

Oba případy mají mnoho společného: oba prezidenti začínali ve svých funkcích jako vládní kandidáti, oba však končili jako opozice vůči vládě (stejněho premiéra, byť jiné vládní sestavy). Rozdíl však byl v tom, že vztahy Kováč-Mečiar byly daleko více konfrontační, autorka používá termín „mocensko-institucionální konfrontace, kde rozpory vycházely z rozdílného chápání výkonu moci“ (s. 32). V případě vztahů Schuster-Dzurinda už nemluví o mocensko-institucionální konfrontaci, tam jde spíše o odlišné ideologické vnímání politiky mezi oběma muži, které vyvstává do popředí v momentě, kdy se ve slovenské politice začíná zviditelňovat štěpení na levici a pravici a kdy v roce 2002 vzniká ideologicky homogenní, pravicová vláda.

Po formální stránce je možno konstatovat, že autorka vycházela z dostupných relevantních českých a slovenských zdrojů. Výrazně čerpala rovněž z primárních dokumentů a pramenů, zejména prezidentských projevů (v parlamentu, k národu, v médiích). V úvodu předkládá poměrně podrobný rozbor použitých zdrojů, což by mělo být standardní součástí každého obdobného textu. V práci nechybí ani projekt a cizojazyčné resumé. K práci tudíž nemám žádné vážné výhrady, ani k obsahu, ani k formě.

Závěr: Protože text splňuje po obsahové i formální stránce kritéria kladená na bakalářskou práci, **doporučuji jej k obhajobě** a navrhuji hodnocení stupněm **výborně**.

V Praze dne 21. května 2007

Petr Just, IPS FSV UK